

Love, Sex, and Relationships in Jewish Tradition
Rabbi Avi Strausberg

אהבה, סקס ומערכות יחסים במסורת היהודית
הרב אבי שטראוסברג

Unit 1: The Mechanics of Love

יחידה א: המכניקה של האהבה

Session 1: A Love That Transcends

שיעור א: אהבה שהיא נשגבת

Welcome to your very first session of Love, Sex, and Relationships in Jewish Tradition. Over the course of the next 10 sessions, we'll dive deeply into the Torah and the rabbis' thoughts of love, sex, gender, and intimacy. The nature of this subject matter is intimate which means you might encounter questions and conversations in *havruta* that you're not used to discussing in this context. On the one hand, part of the purpose of this course is using these texts to open up those conversations and to help you articulate your own visions on love, relationships, and partnership. At the same time, this course only needs to be as personal as you want it to be. You get to decide how much you want to share and when you want to share it in conversation with what feels right for you and your *havruta*.

ברוכים הבאים למפגש הראשון שלכם על אהבה, סקס ומערכות יחסים במסורת היהודית. במשך 10 המפגשים הבאים נצלול עמוק לתוך התורה ולמחשבות של הרבנים אודות אהבה, סקס, מגדר ואינטימיות. מטבעו, נושא זה הוא אינטימי מאוד, מה שאומר שאתם עלולים להיתקל בשאלות ושיחות עם החברותא שלכם שאולי לא תהיו רגילים אליהם בדרך כלל. מצד אחד, אחת המטרות של קורס זה הוא להיפתח לשיחות אלו דרך הטקסטים וגם על מנת שתוכלו לגבש לעצמכם את חזיונכם האישי לגבי אהבה, מערכות יחסים וזוגיות. בו בזמן, קורס זה נועד להיות אישי רק עד כדי שתמצאו אתם מחליטים בסופו של דבר כמה אתם תרצו לחלוק עם החברותא שלכם ומתי, כאשר תקפידו תמיד להיות בדיאלוג עם עצמכם ועם החברותא שלכם על מה מרגיש נכון.

The Torah and Talmud are rich with stories of love. First, take a look at this text from Pirkei Avot, a section of Mishnah that is filled with many pearls of wisdom and sayings that could be placed on bumper stickers.

התורה והתלמוד עשירים בסיפורי אהבה. קודם, בואו נתבונן בטקסט הזה מ"פרקי אבות", קטעים מהמשנה שמלאים בפניני חכמה ופתגמים שיכלו לשמש השראה לסטיקרים למכוניות.

Mishnah Avot 5:16

משנה אבות ה:טז

Any love that is dependent on something, when that thing perishes, so too does the love. [A love] that is not dependent on something, does not ever perish.

כָּל אֲהָבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר, בְּטֵל דְבָרָהּ, בְּטֵלָה אֲהָבָהּ. וְשֵׂאִינָה תְלוּיָה בְדָבָר, אֵינָה בְטֵלָה לְעוֹלָם.

What is a love that is dependent on something? Try to give a specific example.

מהי אהבה התלויה בדבר? נסו לתת דוגמה ספציפית לכך.

Do you agree that a love that is dependent on something perishes when that thing perishes?

האם אתם מסכימים שאהבה התלויה בדבר מתבטלת כאשר הדבר מתבטל?

What is a love that is not dependent on something?

האם יש אהבה שהיא אינה תלויה בדבר?

Is one kind of love better than the other?

האם ייתכן שיש סוג אהבה שעדיפה על פני השנייה?

Now take a look at the next section of this mishnah from Pirkei Avot:

בואו נסתכל על החלק השני של המשנה מפרקי אבות:

What's an example of a love that is dependent on something? That's the love of Amnon and Tamar. And a love that is not dependent on something? That's the love of David and Jonathan.

איזו היא אהבה התלוייה בדבר, זו אהבת אמנון ותמר. ושאִינה תלוייה בדבר, זו אהבת דָוִד ויהונָתן:

Let's explore the story of the love of Amnon and Tamar. Take a look at this selection from the Book of Samuel.

בואו נתעמק בסיפורם של אמנון ותמר. קראו קטע זה מספר שמואל:

As a bit of background, Amnon and Absalom are both half-brothers, as they have the same father King David. Absalom has a sister Tamar who is Amnon's half-sister.

קודם כל קצת רקע: אמנון ואבשלום הם חצאי אחים, יש להם את אותו אבא - המלך דוד. לאבשלום יש אחות שנקראת תמר שהיא גם אחות למחצה של אמנון.

As a word of warning, this story deals with difficult material, specifically the rape of Tamar. I bring this story here as it's important to understand the quote from Pirkei Avot. It's also my belief that we need to examine the texts in our tradition that are most difficult and troubling if only to better clarify our own values. That said, this is not for everyone and it's important to take care of ourselves and know what's healthiest for us when it comes to these texts.

אזהרת טריגר: סיפור זה עוסק בחומרים קשים, ובאופן ספציפי באונס של תמר. אני מביאה סיפור זה מפני שחשוב להבין את הציטוט מפרקי אבות. אני גם מאמינה שעלינו לבחון את הטקסטים במסורת שלנו שהם הכי קשים ומטרידים אם רק על מנת לזקק את ערכים שלנו עצמינו. בו בזמן, טקסט זה הוא לא בשביל כל אחד וחשוב לשמור על עצמינו ולדעת מה הדבר הכי בריא עבורנו כאשר ניגשים לטקסט כזה.

2 Samuel 13:1-22

שמואל ב יג:א-כב

¹In the course of time, Amnon son of David fell in love with Tamar, the beautiful sister of Absalom son of David.
²Amnon became so obsessed with his sister Tamar that he made himself ill. She was a virgin, and it seemed impossible for him to do anything to her.

¹וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וְלֹא־בָשָׁלוּם בֶּן־דָּוִד אֶחָת יָפָה וְשָׁמָּה תָמָר וַיֶּאֱהָבָהּ אֲמִנוֹן בֶּן־דָּוִד: ²וַיֵּצֵר לְאֲמִנוֹן לְהִתְחַלֹּת בְּעַבְדוֹ תָמָר אֶחָתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא וַיִּפְלֵא בְעֵינָיו אֲמִנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה:

³Now Amnon had an adviser named Jonadab son of Shimeah, David's brother. Jonadab was a very shrewd man. ⁴He asked Amnon, "Why do you, the king's son, look so haggard morning after morning? Won't you tell me?" Amnon said to him, "I'm in love with Tamar, my brother Absalom's sister." ⁵"Go to bed and pretend to be ill," Jonadab said. "When your father comes to see you, say to him, 'I would like my sister Tamar to come and give me something to eat. Let her prepare the food in my sight so I may watch her and then eat it from her hand.'"

³וְלֹאֲמִנוֹן רַע וְשָׂמוּ יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אָחִי דָוִד וַיִּוָּנֵדֵב אִישׁ חָכָם מְאֹד: ⁴וַיֹּאמֶר לוֹ מִדּוּעַ אַתָּה כֹּכָה דַל בֶּן־הַמֶּלֶךְ בְּבִקְרָה בְּבִקְרָה הֲלוֹא תִגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אֲמִנוֹן אֶת־תָּמָר אֶחָת אֲבִשָׁלָם אָחִי אֲנִי אֶהָב: ⁵וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שֹׁכֵב עַל־מִשְׁכַּבְךָ וְהִתְחַל וּבֹא אֲבִיךָ לְרְאוֹתְךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תְּבֹא נָא תָמָר אֶחָתִי וְתַבְרֵנִי לֶחֶם וְעֲשֵׂתָהּ לְעֵינָי אֶת־הַבָּרִיָּה לְמַעַן אֲשֶׁר אֶרְאֶה וְאֶכְלֵתִי מִיָּדָה:

⁶So Amnon lay down and pretended to be ill. When the king came to see him, Amnon said to him, "I would like my sister Tamar to come and make some special bread in my sight, so I may eat from her hand." ⁷David sent word to Tamar at the palace: "Go to the house of your brother Amnon and prepare some food for him." ⁸So Tamar went to the house of her brother Amnon, who was lying down. She took some dough, kneaded it, made the bread in his sight and baked it. ⁹Then she took the pan and served him the bread, but he refused to eat.

⁶וַיִּשְׁכַּב אֲמִנוֹן וַיִּתְחַל וַיְבֹא הַמֶּלֶךְ לְרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲמִנוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ: תְּבֹא־נָא תָמָר אֶחָתִי וְתַלְבֵּב לְעֵינָי שְׂתִי לְבָבוֹת וְאֶבְרָה מִיָּדָה: ⁷וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־תָּמָר הַבִּיתָה לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אֲמִנוֹן אַחֲרַי וְעֲשִׂי־לוֹ הַבָּרִיָּה: ⁸וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אֲמִנוֹן אַחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת־הַבָּצֵק וְתָלַשׁ וְתַלְבֵּב לְעֵינָיו וְתַבְשִׁיל אֶת־הַלֶּבְבֹת: ⁹וַתִּקַּח אֶת־הַמִּשְׁרֵת וַתִּצַּק לִפְנֵי וַיִּמְאֵן לֶאֱכֹל:

“Send everyone out of here,” Amnon said. So everyone left him. ¹⁰Then Amnon said to Tamar, “Bring the food here into my bedroom so I may eat from your hand.” And Tamar took the bread she had prepared and brought it to her brother Amnon in his bedroom. ¹¹But when she took it to him to eat, he grabbed her and said, “Come to bed with me, my sister.”

¹²“No, my brother!” she said to him. “Don’t force me! Such a thing should not be done in Israel! Don’t do this wicked thing. ¹³What about me? Where could I get rid of my disgrace? And what about you? You would be like one of the wicked fools in Israel. Please speak to the king; he will not keep me from being married to you.” ¹⁴But he refused to listen to her, and since he was stronger than she, he raped her. ¹⁵Then Amnon hated her with intense hatred. In fact, he hated her more than he had loved her. Amnon said to her, “Get up and get out!”

¹⁶“No!” she said to him. “Sending me away would be a greater wrong than what you have already done to me.” But he refused to listen to her. ¹⁷He called his personal servant and said, “Get this woman out of my sight and bolt the door after her.” ¹⁸So his servant put her out and bolted the door after her. She was wearing an ornate robe, for this was the kind of garment the virgin daughters of the king wore. ¹⁹Tamar put ashes on her head and tore the ornate robe she was wearing. She put her hands on her head and went away, weeping aloud as she went.

²⁰Her brother Absalom said to her, “Has that Amnon, your brother, been with you? Be quiet for now, my sister; he is your brother. Don’t take this thing to heart.” And Tamar lived in her brother Absalom’s house, a desolate woman. ²¹When King David heard all this, he was furious. ²²And Absalom never said a word to Amnon, either good or bad; he hated Amnon because he had disgraced his sister Tamar.

ויאמר אמנון הוציאו כל-איש מעלי ויצאו כל-איש מעליו: ¹⁰ויאמר אמנון אל-תמר הביאי הבריה החדר ואברה מיידך ותקח תמר את-הלבבות אשר עשתה ותבא לאמנון אחיה החדרה: ¹¹ותגש אליו לאכל לאכל ויחזק-בה ויאמר לה באי שכבי עמי אחותי:

¹²ותאמר לו אל-אחי אל-תענני כי לא-יעשה כן בישראל אל-תעשה את-הנבלה הזאת: ¹³ואני אנה אוליך את-חרפתי ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל ועתה דבר-נא אל-המלך כי לא ימנעני ממך: ¹⁴ולא אבה לשמע בקולה ויחזק ממנה ויענה וישכב אתה: ¹⁵וישנאה אמנון שנאה גדולה מאד כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה אשר אהבה ויאמר-לה אמנון קומי לכי:

¹⁶ותאמר לו אל-אודית הרעה הגדולה הזאת מאחרת אשר-עשית עמי לשלחני ולא אבה לשמע לה: ¹⁷ויקרא את-נערו משרתו ויאמר שלח-נא את-זאת מעלי החוצה ונעל הדלת אחריה: ¹⁸ועליה כתנת פסים כי כן תלבשן בנות-המלך הבתולות מעילים ויצא אותה משרתו החוץ ונעל הדלת אחריה: ¹⁹ותקח תמר אפר על-ראשה וכתנת הפסים אשר עליה קרעה ותשם ידה על-ראשה ותלך הלוך וזעקה:

²⁰ויאמר אליה אבשלום אחיה האמינון אחיה היה עמך ועתה אחותי החרישי אחיה הוא אל-תשיתי את-לבך לדבר הזה ותשב תמר ושממה בית אבשלום אחיה: ²¹והמלך דוד שמע את כל-הדברים האלה ויחר לו מאד: ²²ולא-דבר אבשלום עם-אמנון למרע ועד-טוב כי-שנא אבשלום את-אמנון על-דבר אשר ענה את תמר אחותו:

There is much to discuss regarding how Absalom and King David respond to hearing about the rape in this story. As that’s not the focus of our class, if time allows, please feel free to do so but I’ll focus our questions on the love of Amnon.

יש כל כך הרבה דיונים שאפשר לעשות כאשר שומעים כיצד אבשלום והמלך דוד הגיבו בשמעם על האונס של תמר בסיפור. אבל זוהי לא המיקוד של השיעור שלנו, אם הזמן נותנת, הרגישו חופשיים לדבר על זה יותר אבל אני אמקד את השאלות אודות האהבה של אמנון.

איזה שאלות יש לכם על הסיפור? מה מטריד אתכם או מפתיע אתכם?
What questions do you have about this story? What troubles you or surprises you?

The narrator tells us that Amnon “fell in love” with Tamar and becomes so obsessed with her that he makes himself sick. What kind of love is this and is this “real love”? Is there such a thing as real love and if so, what is it?

After Amnon rapes her, his love turns to hate. In fact, we’re told he hates her more than he loves her. Why does he suddenly hate her? How does this reflect back on the initial love that he felt for her?

Going back to the text from Pirkei Avot, why do the rabbis bring this as a love that is dependent on something? On what does Amnon’s love depend?

המספר אומר לנו על היחס של אמנון לתמר ש“יִאָהֶבָה” ושהוא נהיה כל כך אובססיבי עליה עד כדי כך שהוא גורם לעצמו להיות חולה. איזה סוג אהבה יש לנו כאן? והאם זוהי “אהבה אמיתית” בכלל? האם יש כזה דבר “אהבה אמיתית” ואם כן, מהי?

אחרי שאמנון אונס את תמר, האהבה כלפיה הופכת לשנאה. למעשה, מסופר לנו שהוא שונא אותה יותר משאהב אותה. מדוע הוא פתאום שונא אותה? מה זה אומר בעצם על האהבה המקורית שהרגיש כלפיה?

נחזור לטקסט מפרקי אבות – מדוע הרבנים מביאים סיפור זה כדוגמה לאהבה התלויה בדבר? במה תלויה אהבתו של אמנון?

Now, let’s take a look at the love of David and Jonathan, the son of King Saul. When the Kingdom of Israel was at war with the Philistines, David surprised everyone by managing to defeat them, giving birth to the mythical narrative of David and Goliath. After his victory, David is brought before King Saul as the one who defeated the Philistines and thus begins our story below. You’ll read excerpts of Chapters 18 and 20 from 1 Samuel together to get a feel for the whole story, followed by a couple verses from 2 Samuel that come some time later, after Jonathan’s death.

כעת נסתכל על אהבתם של דוד ויונתן, בנו של שאול המלך. כאשר ממלכת ישראל נמצאת במלחמה מול הפלישתים, דוד מפתיע את כולם כאשר הוא מצליח להביס אותם וכך נולד המיתוס של דוד וגולית. אחרי הניצחון, דוד מובא בפני המלך שאול כאדם שהביס את הפלישתים וזוהי נקודת ההתחלה של הסיפור. קראו חלקים מתוך פרקים י"ח וכ' מספר שמואל א' ביחד על מנת לקבל מבט-על על הסיפור. לאחר מכן קראו מספר פסוקים מספר שמואל ב' שמגיעות קצת אחרי מות יונתן.

1 Samuel 18:1-4, 12-16; 20:1-24, 27-42

^{18:1}After David had finished talking with Saul, Jonathan became one in spirit with David, and he loved him as himself. ²From that day Saul kept David with him and did not let him return home to his family. ³And Jonathan made a covenant with David because he loved him as himself. ⁴Jonathan took off the robe he was wearing and gave it to David, along with his tunic, and even his sword, his bow and his belt.

...

¹²Saul was afraid of David, because the Lord was with David but had departed from Saul. ¹³So he sent David away from him and gave him command over a thousand men, and David led the troops in their campaigns. ¹⁴In everything he did he had great success, because the Lord was with him. ¹⁵When Saul saw how successful he was, he was afraid of him. ¹⁶But all Israel and Judah loved David, because he led them in their campaigns.

...

שמואל א יח:א-ד, יב-טז; כ:א-כד, כז-מב

¹וַיְהִי כַכֹּלְתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שָׂאֹל וַיִּנָּפֶשׂ דָּוִד וַיִּאָהֶבֵהוּ יְהוֹנָתָן כְּנַפְשׁוֹ: ²וַיִּקַּחֵהוּ שָׂאֹל בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא נָתַנוּ לְשׁוּבַּיִת אָבִיו: ³וַיַּכֵּרְתוּ יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ: ⁴וַיִּתְּפֹשֶׁט יְהוֹנָתָן אֶת־הַמַּעֲלִי אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד וּמַדְיֹו וְעַד־חַרְבּוֹ וְעַד־קֶשֶׁתוֹ וְעַד־חֶגְרוֹ:

...

¹²וַיִּרָא שָׂאֹל מִלִּפְנֵי דָוִד כִּי־יְהִי ה' עִמּוֹ וַיִּמְעַם שָׂאֹל סָר: ¹³וַיִּסְרֵהוּ שָׂאֹל מִעִמּוֹ וַיִּשְׁמָהוּ לוֹ שַׁר־אֶלְפִי וַיִּצָא וַיָּבֵא לִפְנֵי הָעָם: ¹⁴וַיְהִי דָוִד לְכָל־דַּרְכָּיו מְשֻׁכָּל וְה' עִמּוֹ: טו וַיִּרָא שָׂאֹל אֲשֶׁר־הוּא מְשֻׁכָּל מְאֹד וַיִּגַּר מִפְּנָיו: טז וְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה אָהֲבִים אֶת־דָּוִד כִּי־הוּא יוֹצֵא וְבָא לִפְנֵיהֶם:

...

^{20:1}Then David fled from Naioth at Ramah and went to Jonathan and asked, “What have I done? What is my crime? How have I wronged your father, that he is trying to kill me?” ²“Never!” Jonathan replied. “You are not going to die! Look, my father doesn’t do anything, great or small, without letting me know. Why would he hide this from me? It isn’t so!” ³But David took an oath and said, “Your father knows very well that I have found favor in your eyes, and he has said to himself, ‘Jonathan must not know this or he will be grieved.’ Yet as surely as the Lord lives and as you live, there is only a step between me and death.” ⁴Jonathan said to David, “Whatever you want me to do, I’ll do for you.”

⁵So David said, “Look, tomorrow is the New Moon feast, and I am supposed to dine with the king; but let me go and hide in the field until the evening of the day after tomorrow. ⁶If your father misses me at all, tell him, ‘David earnestly asked my permission to hurry to Bethlehem, his hometown, because an annual sacrifice is being made there for his whole clan.’ ⁷If he says, ‘Very well,’ then your servant is safe. But if he loses his temper, you can be sure that he is determined to harm me. ⁸As for you, show kindness to your servant, for you have brought him into a covenant with you before the Lord. If I am guilty, then kill me yourself! Why hand me over to your father?”

⁹“Never!” Jonathan said. “If I had the least inkling that my father was determined to harm you, wouldn’t I tell you?”

¹⁰David asked, “Who will tell me if your father answers you harshly?”

¹¹“Come,” Jonathan said, “let’s go out into the field.” So they went there together.

¹²Then Jonathan said to David, “I swear by the Lord, the God of Israel, that I will surely sound out my father by this time the day after tomorrow! If he is favorably disposed toward you, will I not send you word and let you know? ¹³But if my father intends to harm you, may the Lord deal with Jonathan, be it ever so severely, if I do not let you know and send you away in peace. May the Lord be with you as he has been with my father. ¹⁴But show me unflinching kindness like the Lord’s kindness as long as I live, so that I may not be killed, ¹⁵and do not ever cut off your kindness from my family – not even when the Lord has cut off every one of David’s enemies from the face of the earth.”

^{20:1}וַיִּבְרַח דָּוִד מִנַּיּוֹת בְּרָמָה וַיָּבֵא וַיֹּאמֶר אֶל יְהוֹנָתָן מֶה עָשִׂיתִי מִה־עוֹנִי וּמִה־חַטָּאתִי לְפָנֶי אָבִיךָ כִּי מִבְּקִשׁ אֶת־נַפְשִׁי? ²וַיֹּאמֶר לוֹ חֲלִילָה לֹא תָמוּת הַנֶּה לֹא־יַעֲשֶׂה אָבִי דְבַר גְּדוֹל אוֹ דְבַר קָטָן וְלֹא יִגְלֶה אֶת־אָזְנוֹ וּמִדּוּעַ יִסְתִּיר אָבִי מִמֶּנִּי אֶת־הַדְּבַר הַזֶּה אִין זֹאת: ³וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדַע יָדַע אָבִיךָ כִּי־מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וַיֹּאמֶר אֶל־יָדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן פֶּן־יַעֲצֵב וְאוֹלָם חִי־ה' וְחִי נַפְשְׁךָ כִּי כָפַשׁע בִּינִי וּבֵין הַמּוֹת: ⁴וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד מִה־תֹּאמַר נַפְשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה־לָּהּ:

⁵וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן הַנֶּה־חֹדֶשׁ מִחָר וְאָנֹכִי יֹשֵׁב־אֲשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ לְאֶכּוֹל וּשְׁלַחְתָּנִי וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׂדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִשִׁית: ⁶אִם־פָּקֵד וּפְקֹדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֵל נִשְׁאֵל מִמֶּנִּי דָוִד לְרוּי בֵּית־לָחֶם עִירוֹ כִּי זָבַח הַיָּמִים שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה: ⁷אִם־כֹּה יֹאמֶר טוֹב שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ וְאִם־חָרָה יַחְרָה לוֹ דַּע כִּי־כִלְתָהּ הָרַעָה מֵעַמּוֹ: ⁸וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עַל־עַבְדְּךָ כִּי בְּבְרִית ה' הִבַּאתָ אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם־יִשְׁבִּי עוֹן הַמִּיתָנִי אֲתָה וְעַד־אָבִיךָ לְמַה־זֶּה תְּבִיאֵנִי:

⁹וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן חֲלִילָה לָּהּ כִּי אִם־יָדַע אֲדַע כִּי־כִלְתָהּ הָרַעָה מֵעַם אָבִי לְבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֲתָה אֲגִיד לָּהּ:

¹⁰וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יִגִּיד לִי אוֹ מִה־יַעֲנֶךָ אָבִיךָ קֶשֶׁה:

¹¹וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד לָּכֵה וְנִצַּא הַשָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה:

¹²וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֲחַקֵּר אֶת־אָבִי כַּעַתָּה וּמִחָר הַשְּׁלִשִׁית וְהַנֶּה־טוֹב אֶל־דָּוִד וְלֹא־אֶז אֲשַׁלַּח אֵלֶיךָ וְגִלְתִּי אֶת־אָזְנְךָ: ¹³כִּה־יַעֲשֶׂה ה' לִיהוֹנָתָן וְכֹה יִסִּיף כִּי־יִיטֵב אֶל־אָבִי אֶת־הָרַעָה עָלֶיךָ וְגִלְתִּי אֶת־אָזְנְךָ וּשְׁלַחְתִּיךָ וְהִלַּכְתָּ לְשִׁלוֹם וַיְהִי ה' עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִמָּאָבִי: ¹⁴וְלֹא אִם־עוֹדֵנִי חִי וְלֹא־תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד ה' וְלֹא אָמוּת: ¹⁵וְלֹא־תִכְרַת אֶת־חֶסֶדְךָ מֵעַם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא בְּהִכְרַת ה' אֶת־אָבִי דָּוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:

¹⁶So Jonathan made a covenant with the house of David, saying, “May the Lord call David’s enemies to account.”

¹⁷And Jonathan had David reaffirm his oath out of love for him, because he loved him as he loved himself.

¹⁸Then Jonathan said to David, “Tomorrow is the New Moon feast. You will be missed, because your seat will be empty. ¹⁹The day after tomorrow, toward evening, go to the place where you hid when this trouble began, and wait by the stone Ezel. ²⁰I will shoot three arrows to the side of it, as though I were shooting at a target. ²¹Then I will send a boy and say, ‘Go, find the arrows.’ If I say to him, ‘Look, the arrows are on this side of you; bring them here,’ then come, because, as surely as the Lord lives, you are safe; there is no danger. ²²But if I say to the boy, ‘Look, the arrows are beyond you,’ then you must go, because the Lord has sent you away. ²³And about the matter you and I discussed – remember, the Lord is witness between you and me forever.”

²⁴So David hid in the field, and when the New Moon feast came, the king sat down to eat.

...

²⁷Then Saul said to his son Jonathan, “Why hasn’t the son of Jesse come to the meal, either yesterday or today?”

²⁸Jonathan answered, “David earnestly asked me for permission to go to Bethlehem. ²⁹He said, ‘Let me go, because our family is observing a sacrifice in the town and my brother has ordered me to be there. If I have found favor in your eyes, let me get away to see my brothers.’ That is why he has not come to the king’s table.”

³⁰Saul’s anger flared up at Jonathan and he said to him, “You son of a perverse and rebellious woman! Don’t I know that you have sided with the son of Jesse to your own shame and to the shame of the mother who bore you? ³¹As long as the son of Jesse lives on this earth, neither you nor your kingdom will be established. Now send someone to bring him to me, for he must die!”

³²“Why should he be put to death? What has he done?” Jonathan asked his father. ³³But Saul hurled his spear at him to kill him. Then Jonathan knew that his father intended to kill David.

³⁴Jonathan got up from the table in fierce anger; on that second day of the feast he did not eat, because he was grieved at his father’s shameful treatment of David.

¹⁶וַיַּכְרֵת יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקֵּשׁ ה' מִיַּד אֲבִי דָוִד: ¹⁷וַיִּזְוֶה יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד בְּאֵהָבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־אָהַבְתָּ נַפְשׁוֹ אֶהָבוֹ:

¹⁸וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפְקֹד מוֹשְׁבֵיךָ: ¹⁹וְשַׁלַּשְׁתָּ תֵרַד מָאֹד וּבָאתְךָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֵׂה וַיִּשְׁבֶּתְךָ אֶצֶל הָאֲבֵן הָאֵזֶל: ²⁰וְאַיִן שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִים צְדָה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמִטְרָה: ²¹וְהִנֵּה אֲשַׁלַּח אֶת־הַנֶּעַר לְךָ מֵצֵא אֶת־הַחֲצִים אִם־אָמַר אִמְרָ לְנֶעַר הִנֵּה הַחֲצִים וּמִמֶּךָ וְהִנֵּה קָחְנוּ וּבָאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאִין דָּבָר חִי־ה': ²²וְאִם־כֹּה אִמְרָ לְעֹלָם הִנֵּה הַחֲצִים מִמֶּךָ וְהִלָּאָה לְךָ כִּי שָׁלַחְךָ ה': ²³וְהַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵינִי וְאֵתְּהָ הִנֵּה ה' בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם:

²⁴וַיִּסְתַּר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֹּשֶׁב הַמֶּלֶךְ אֶל־הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל:

...

²⁷וַיְהִי מִמָּחָרֵת הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בְּנִי־יִשִׁי גַם־תָּמוּל גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַלֶּחֶם:

²⁸וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוּל וַיִּשְׁאַל נִשְׂאָל דָּוִד מֵעַמְדֵי עַד־בֵּית לְחֵם: ²⁹וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי זָבַח מִשְׁפָּחָה לְנוֹ בְּעִיר וְהוּא צֹוֶה־לִי אַחִי וְעַתָּה אִם־מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֻטָה נָא וְאַרְאָה אֶת־אַחִי עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ:

³⁰וַיַּחַר־אָף שְׂאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנִי־נַעֲוֹת הַמֶּרְדּוֹת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בַחַר אֶתְּהָ לְבְּנֵי־יִשִׁי לְבִשְׁתֶּךָ וּלְבִשְׁתָּ עֵרוֹת אִמְךָ: ³¹כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בְּנֵי־יִשִׁי חִי עַל־הָאָדָמָה לֹא תִכּוֹן אֶתְּהָ וּמִלְכוּתְךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בְּנִי־מָוֶת הוּא:

³²וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמֵת מָה עָשָׂה: ³³וַיִּטֹּל שְׂאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכּוֹתוֹ וַיִּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־קָלָה הִיא מֵעַם אָבִיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד:

³⁴וַיָּקָם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְּׁלַחַן בְּחַר־יָאֵף וְלֹא־אָכַל בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְחֵם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלָמוֹ אָבִיו:

³⁵In the morning Jonathan went out to the field for his meeting with David. He had a small boy with him, ³⁶and he said to the boy, "Run and find the arrows I shoot." As the boy ran, he shot an arrow beyond him. ³⁷When the boy came to the place where Jonathan's arrow had fallen, Jonathan called out after him, "Isn't the arrow beyond you?" ³⁸Then he shouted, "Hurry! Go quickly! Don't stop!" The boy picked up the arrow and returned to his master. ³⁹(The boy knew nothing about all this; only Jonathan and David knew.) ⁴⁰Then Jonathan gave his weapons to the boy and said, "Go, carry them back to town."

⁴¹After the boy had gone, David got up from the south side of the stone and bowed down before Jonathan three times, with his face to the ground. Then they kissed each other and wept together – but David wept the most.

⁴²Jonathan said to David, "Go in peace, for we have sworn friendship with each other in the name of the Lord, saying, 'The Lord is witness between you and me, and between your descendants and my descendants forever.'" Then David left, and Jonathan went back to the town.

2 Samuel 1:26-27

²⁶I grieve for you, Jonathan my brother;
you were very dear to me.
Your love for me was wonderful,
more wonderful than that of women.
²⁷"How the mighty have fallen!
The weapons of war have perished!"

³⁵וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשֶּׁדָּה לְמוֹעֵד דָּוִד וַיִּנְעַר קֶטֶן עִמּוֹ:
³⁶וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֵץ מֵצֵא נָא אֶת־הַחֲצִיִּים אֲשֶׁר אֲנִי מוֹרֶה הַנֶּעַר רֵץ
וְהוֹאֵרָה הַחֲצִי לְהַעֲבֹרוֹ: ³⁷וַיָּבֵא הַנֶּעַר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרָה
יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרָי הַנֶּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהִלָּאֵה:
³⁸וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרָי הַנֶּעַר מְהֵרָה חוֹשֶׁה אֶל־תַּעֲמֵד וַיִּלְקֹט נֶעַר
יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֲצִיִּים וַיָּבֵא אֶל־אֲדֹנָיו: ³⁹וְהַנֶּעַר לֹא־יָדַע מְאוּמָּה אֶךְ
יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדְּבָר: ⁴⁰וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כְּלָיו אֶל־הַנֶּעַר
אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הִבֵּיא הָעִיר:

⁴¹וְהַנֶּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֲצֵל הַגֵּב וַיִּפֹּל לְאֶפְיוֹ אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים וַיִּשְׁקֹוּ אִישׁ אֶת־רַעְהוֹ וַיִּכְּפוּ אִישׁ אֶת־רַעְהוֹ עַד־דָּוִד
הַגָּדִיל:

⁴²וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם
ה' לֵאמֹר ה' יְהִי אִ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וּבֵין זָרְעֵינוּ וּבֵין זָרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:

שמואל ב א:כו-כז

²⁶צָר־לִי עָלֶיךָ אָחִי יְהוֹנָתָן
נַעֲמַת לִי מְאֹד
נִפְלְאָתָה אֲהַבְתָּךְ לִי
מֵאַהֲבַת נָשִׁים:
²⁷אֵיךְ נִפְלוּ גִבּוֹרִים
וַיִּאבְדּוּ כָּלֵי מִלְחָמָה:

מה מרגיש דוד כלפי יונתן ומה יונתן מרגיש כלפי דוד? נסו לאתר פסוקים וביטויים ספציפיים המתארים תחושות אלו? נסו להבין את הביטויים לעומקם. למשל, למה יונתן מתכוון כאשר הוא אומר שהוא אוהב את דוד יותר משאווה את עצמו ("כי-אהבת נפשו, אהבו")? למה דוד מתכוון כאשר הוא אומר "נפלאתה אהבתך לי, מאהבת נשים"?

יש ביטוי נפוץ שאומר "אהבה היא יותר מרק מילה". כיצד דוד ויונתן מראים את אהבתם אחד כלפי השני? כיצד זה משתווה לכיצד אמנון מראה את אהבתו לתמר?

בפרקי אבות הרבנים רואים באהבתם של דוד ויונתן כדוגמה לאהבה שאינה תלויה בדבר, כאהבה שתשרוד בניגוד לאהבתם של אמנון ותמר. האם אתם מסכימים עם דרך האפיון של

Amnon. Do you agree with that characterization of Jonathan and David's love?

אהבתם של יונתן ודוד?

Take a step back:

קחו צעד אחורה:

Think about your own loved ones. Are your relationships ones in which the love is dependent on something and if so, what?

חשבו על אנשים בחייכם שאתם אוהבים. האם מערכות היחסים שלכם תלויה או לא תלויה במשהו אחר? אם כן, במה היא תלויה?

The rabbis clearly think that a love that is dependent on something is not a good thing. What do you think?

הרבנים חושבים (ואומרים) בפירוש שאהבה התלויה בדבר הוא לא דבר טוב. מה דעתכם?